

USVOJENI TEKSTOVI

P9_TA(2024)0367

Saslušanja u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu Mađarske radi jačanja vladavine prava i proračunske posljedice

Rezolucija Europskog parlamenta od 24. travnja 2024. o saslušanjima u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu Mađarske radi jačanja vladavine prava i proračunske posljedice (2024/2683(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), posebno njegov članak 2., članak 4. stavak 3. te članak 7. stavak 1.,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (Povelja),
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i njezine protokole,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir međunarodne ugovore o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe,
- uzimajući u obzir popis kriterija za vladavinu prava koji je Venecijanska komisija usvojila na svojoj 106. plenarnoj sjednici održanoj u Veneciji 11. i 12. ožujka 2016.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o prijedlogu kojim se Vijeće poziva da, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije² („Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava”),
- uzimajući u obzir Odluku Komisije C(2023) 8999 od 13. prosinca 2023. o ponovnoj procjeni, na inicijativu Komisije, ispunjavanja uvjeta iz članka 4. Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 nakon Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/2506 od 15. prosinca 2022. u pogledu Mađarske,

¹ SL C 433, 23.12.2019., str. 66.

² SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2022. o Prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju činjenice, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija¹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. studenoga 2022. o procjeni poštovanja uvjeta vladavine prava u Mađarskoj u skladu s Uredbom o uvjetovanosti i trenutačnu situaciju u pogledu mađarskog plana za oporavak i otpornost²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. lipnja 2023. o povredama vladavine prava i temeljnih prava u Mađarskoj i zamrznutim sredstvima EU-a³,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. siječnja 2024. o stanju u Mađarskoj i zamrznutim sredstvima EU-a⁴,
 - uzimajući u obzir poglavlja o stanju u Mađarskoj u godišnjim izvješćima Komisije o vladavini prava,
 - uzimajući u obzir mišljenje o mađarskom Zakonu LXXXVIII. iz 2023. o zaštiti nacionalne suverenosti koje je Venecijanska komisiji usvojila na svojoj 138. plenarnoj sjednici u Veneciji 15. i 16. ožujka 2024.,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, koje su utvrđene u članku 2. UEU-a te odražene u Povelji i uvrštene u međunarodne sporazume o ljudskim pravima; budući da se na tim vrijednostima, koje su zajedničke državama članicama, temelje prava koja uživaju osobe koje žive u EU-u;
- B. budući da se očita opasnost da će država članica teško prekršiti vrijednosti iz članka 2. UEU-a ne odnosi samo na pojedinačnu državu članicu u kojoj se takav rizik pojavljuje, već utječe na druge države članice, njihovo uzajamno povjerenje te samu prirodu EU-a i temeljna prava njegovih građana u okviru prava EU-a;
- C. budući da područje primjene članka 7. UEU-a nije, za razliku od članka 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ograničeno na obveze iz Ugovorâ te budući da EU može procijeniti postojanje očite opasnosti od teškog kršenja zajedničkih vrijednosti u područjima u nadležnosti država članica;
- D. budući da je Vijeće 2018. na prijedlog Europskog parlamenta pokrenulo postupak utvrđen u članku 7. stavku 1. UEU-a u cilju uklanjanja očite opasnosti da Mađarska teško prekrši vrijednosti iz članka 2. UEU-a; budući da je od početka postupka u Vijeću održano šest saslušanja o stanju u Mađarskoj u skladu s postupkom iz članka 7. stavka 1. UEU-a, no Vijeće još nije pokušalo utvrditi postoji li takav rizik te nije uputilo

¹ SL C 125, 5.4.2023., str. 463.

² SL C 167, 11.5.2023., str. 74.

³ SL C, C/2023/1223, 21.12.2023., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj?locale=hr>.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0053.

nikakve preporuke mađarskoj vladi;

- E. budući da je Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava od iznimne važnosti jer je instrument kojim se omogućuje djelotvorna zaštita sredstava EU-a;
- F. budući da je Komisija odlučila Mađarskoj odobriti pretfinanciranje u iznosu od 0,9 milijardi EUR u okviru plana REPowerEU; budući da se to pretfinanciranje može realizirati bez uvjeta, ali ne i bez provjera;
- G. budući da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 15. rujna 2022. ocijenio da je od pokretanja postupka u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a i dalje prisutna višestruka zabrinutost u pogledu usklađenosti Mađarske s vrijednostima utvrđenima u članku 2. UEU-a ili se ta zabrinutost znatno pogoršala, među ostalim u pogledu neovisnosti pravosuđa, korupcije, sukoba interesa, neovisnosti i pluralizma medija, funkcioniranja ustavnog i izbornog sustava te u pogledu prostora za građansko djelovanje;
- H. budući da se od donošenja te rezolucije stanje u nekima od tih područja donekle poboljšalo, da je u većini područja i dalje alarmantno, a u nekima se dodatno pogoršalo; budući da su se zbog određenih poteza mađarske vlade pojavili novi ozbiljni problemi;
- I. budući da su u travnju 2024. deseci tisuća Mađara izašli na ulice kako bi prosvjedovali protiv zarobljavanja države i korupcije;
- J. budući da je mađarska vlada 2023. donijela zakonodavni paket reformi pravosuđa kako bi se poboljšali određeni aspekti neovisnosti pravosuđa, a koji je uključivao jačanje neovisnosti Državnog sudbenog vijeća; budući da neiscrpn popis ozbiljnih nedostataka koji nisu uklonjeni, a koji su povezani s vladavinom prava u pravosudnom sustavu obuhvaća:
 - pravila o nesmjernosti sadašnjeg predsjednika mađarskog Vrhovnog suda (Kúria),
 - nedostatak smislenih zaštitnih mjera i jamstava neovisnosti Vrhovnog suda,
 - nedostatak transparentnosti i automatizacije sustava dodjele predmeta na Vrhovnom sudu te nedostatak transparentnosti u pogledu pravila o sastavu povjerenstava,
 - politički i administrativni pritisak na neovisnost Državnog sudbenog vijeća i njegovih članova, među ostalim kroz kampanje ocrnjivanja,
 - pravila koja se odnose na imenovanje, napredovanje i nesmjernost sudaca,
 - nedostatak smislenih zaštitnih mjera i jamstava neovisnosti sudaca koji preispituju upravne odluke,
 - sve veći broj prepreka za upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku Sudu Europske unije,
 - manjkava pravila o imunitetu i disciplinskim postupcima protiv državnih odvjetnika i sudaca,

- političko uplitanje u rad službi državnog odvjetništva i pojedinačnih državnih odvjetnika,
 - nedostatak djelotvornih službi za potporu žrtvama kaznenih djela;
- K. budući da neiscrpni popis trajnih ozbiljnih nedostataka povezanih s borbom protiv korupcije i sukobom interesa obuhvaća:
- nepostojanje evidencije istraga, kaznenih progona i pravomoćnih presuda u predmetima korupcije na visokoj razini,
 - nepostojanje strogih propisa o lobiranju, rotirajućim vratima i djelotvornom nadzoru imovinskih kartica,
 - nedostatak stručnosti, ovlasti, pristupa informacijama i odgovarajućih resursa u Tijelu za zaštitu integriteta,
 - nedostatak javnog savjetovanja i rasprave o antikorupcijskim mjerama,
 - nedostatak odgovornosti državnog odvjetništva, među ostalim u slučajevima nemara, povrede dužnosti i kriminalnog ponašanja,
 - političko uplitanje u rad službi državnog odvjetništva na predmetima korupcije i kaznenih djela na visokoj razini,
- L. budući da neiscrpni popis trajnih ozbiljnih nedostataka povezanih sa slobodom medija i pluralizmom obuhvaća:
- nedostatak funkcionalne neovisnosti tijela nadležnog za medije i koordinatora digitalnih usluga,
 - nedostatak uredničke i financijske neovisnosti javnih medija i nedostatak pluralizma političkih stajališta u javnim medijima koje vladajuća većina koristi za političku propagandu,
 - zloupotrebu državnog oglašavanja u provladinim medijskim kućama te nedostatak pravila i transparentnosti u tom pogledu,
 - kampanje ocrnjivanja usmjerene protiv neovisnih novinara i medija,
 - sve više ograničenja pristupa javnim informacijama,
 - nedostatak smislene istrage o uvođenju špijunskog softvera usmjerenog na istraživačke novinare i medijske djelatnike,
 - koncentraciju medijskog tržišta i prekomjerni utjecaj vlade na medijsko okruženje, među ostalim putem Srednjoeuropske zaklade za tisak i medije (KESMA-e kako glasi njezin akronim na mađarskom),
 - moguće podvrgavanje medijskih kuća i novinara istragama Ureda za zaštitu suvereniteta (SPO);
- M. budući da neiscrpni popis trajnih ozbiljnih nedostataka povezanih s ustavnim i izbornim

sustavom te sustavom provjera i ravnoteže obuhvaća:

- nepostojanje pravednih uvjeta za kampanju tijekom izbora na lokalnoj i nacionalnoj razini te česte izmjene izbornog zakona,
- nedovoljnu transparentnost i odgovornost u postupku pripreme i donošenja zakona,
- nastavak službenog „stanja opasnosti” na temelju kojeg se vladi dodjeljuju opsežne izvanredne ovlasti i koje joj omogućuje da hitnim dekretima poništi zakone više razine,
- nepostojanje smislenog postupka javnog savjetovanja o važnim prijedlozima zakona,
- ukidanje ovlasti neovisnih tijela i pritisak na njihovu neovisnost,
- korištenje skupnih zakona kako bi se izmijenili različiti zakoni;

N. budući da neiscrpni popis trajnih ozbiljnih nedostataka povezanih s funkcioniranjem civilnog društva obuhvaća:

- odvrćući učinak različitih zakona kojima se želi ograničiti postojanje i funkcioniranje neovisnih organizacija civilnog društva, kao što su zakon o transparentnosti organizacija koje primaju inozemna sredstva i zakon o zaštiti nacionalnog suvereniteta,
- kampanje ocrnjivanja i uznemiravanje predstavnika organizacija civilnog društva,
- nedostatak javnih sredstava za neovisne organizacije civilnog društva i financijska potpora provladinim organizacijama ili organizacijama povezanim s vladom,
- moguće podvrgavanje organizacija civilnog društva i njihovih predstavnika nadzoru i istragama koje provodi SPO;

O. budući da neiscrpni popis trajnih ozbiljnih nedostataka povezanih sa zaštitom financijskih interesa EU-a obuhvaća:

- funkcioniranje tijela koja izvršavaju proračun EU-a,
- sustavne nepravilnosti, nedostatke i slabosti u području javne nabave, uključujući velik udio postupaka javne nabave sa samo jednom ponudom i nedostatak tržišnog natjecanja u sustavu javne nabave,
- slabosti mehanizama revizije i kontrole kojima se jamči pravilna upotreba sredstava EU-a,
- nedostatne kapacitete za sprječavanje i sankcioniranje prijevara, korupcije i drugih povreda prava EU-a povezanih s izvršenjem proračuna EU-a ili sa zaštitom financijskih interesa EU-a,
- neodgovarajuću primjenu alata ARACHNE,

- nedostatak transparentnosti u korištenju sredstava EU-a od strane zaklada za upravljanje imovinom od javnog interesa,
 - odluku Mađarske da se ne pridruži Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO-a);
- P. budući da neiscrpní popis trajnih ozbiljnih nedostataka povezanih s poštovanjem načela i pravila jedinstvenog tržišta obuhvaća:
- diskriminirajuće prakse protiv poduzeća koja posluju u područjima od strateškog interesa za mađarsku vladu,
 - zloupotrebu javnih i zakonodavnih ovlasti te primjenu tehnika zastrašivanja gospodarskih subjekata koji posluju u područjima od strateškog interesa za mađarsku vladu;
- Q. budući da mađarska vlada nije riješila ni druga pitanja utvrđena u Rezoluciji Parlamenta od 15. rujna 2022. koja se odnose na temeljna prava, kao što su:
- akademske slobode,
 - sloboda vjeroispovijesti,
 - pravo na jednako postupanje, uključujući pripadnike skupine LGBTIQ,
 - prava pripadnika manjina, uključujući Rome i Židove te zaštita od izjava mržnje protiv tih manjina,
 - temeljna prava migranata, tražitelja azila i izbjeglica,
 - ekonomska i socijalna prava;
- R. budući da je Zakon o zaštiti nacionalne suverenosti stupio na snagu 23. prosinca 2023.; budući da je zbog toga uspostavljen novi SPO i da je Kazneni zakon izmijenjen kako bi se, među ostalim, propisala zatvorska kazna za korištenje inozemnih financijskih sredstava za političke kampanje; budući da je povjerenica Vijeća Europe za ljudska prava u svojoj izjavi od 27. studenoga 2023. navela da nacrt tog akta predstavlja znatan rizik za ljudska prava i da bi od njega trebalo odustati; budući da je Venecijanska komisija u svojem mišljenju od 18. ožujka 2024. napomenula da su ograničenja inozemnog financiranja političkih stranaka i izbornih kampanja uobičajena i, u načelu, u skladu s najboljim međunarodnim praksama i standardima, ali da se pravnim izmjenama nije jasno definiralo koje su aktivnosti kampanje zabranjene i kako utvrditi da su financirane inozemnim sredstvima; budući da je Venecijanska komisija u svojem mišljenju također napomenula da se izmjenama ne uzima u obzir suradnja političkih stranaka na međunarodnoj razini, da se njima ne isključuje financiranje međunarodnih organizacija niti predviđa poštovanje međunarodnih obveza, među kojima su i obveze koje proizlaze iz članstva u EU-u; budući da je Komisija 7. veljače 2024. odlučila pokrenuti postupak zbog povrede protiv Mađarske jer je smatrala da se zakonodavstvom krši nekoliko odredaba primarnog i sekundarnog zakonodavstva EU-a, uključujući demokratske vrijednosti EU-a, načelo demokracije i izborna prava građana EU-a te nekoliko temeljnih prava sadržanih u Povelji, kao što su pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, sloboda izražavanja i informiranja, sloboda udruživanja, izborna prava građana EU-a, pravo na djelotvoran

pravni lijek i pošteno suđenje, pravo osobe da ne inkriminira samu sebe i odvjetnička tajna, zahtjevi prava EU-a koji se odnose na zaštitu podataka i nekoliko pravila koja se primjenjuju na jedinstveno tržište;

- S. budući da je od donošenja privremenog izvješća Sud Europske unije u svojoj presudi u predmetu C-823/21¹, *Komisija / Mađarska*, utvrdio da Mađarska, time što je zahtjev za međunarodnu zaštitu uvjetovala podnošenjem izjave o namjeri u diplomatskom predstavništvu Mađarske u trećoj zemlji, nije ispunila svoje obveze na temelju prava EU-a o azilu;
- T. budući da je u presudi Europskog suda za ljudska prava od 10. studenoga 2022. u predmetu *Bakirdzi i E.C. / Mađarska* (49636/14 i 65678/14) koja je postala pravomoćna 3. travnja 2023. i u presudi od 30. ožujka 2023. u predmetu *Szolcsán / Mađarska* (24408/16) koja je postala pravomoćna 30. lipnja 2023. Europski sud za ljudska prava utvrdio kršenja prava glasača iz nacionalnih manjina te kršenja prava u pogledu obrazovanja romske djece u odvojenim razredima ili školama bez poduzimanja odgovarajućih mjera za ispravljanje nejednakosti;
- U. budući da je u svojim odlukama o tekućem pojačanom nadzoru nad izvršenjem presuda Europskog suda za ljudska prava u predmetima i skupinama predmeta *Szabó i Vissy protiv Mađarske*², *Gazsó protiv Mađarske*³, *Ilias i Ahmed protiv Mađarske*⁴ i *Baka protiv Mađarske*⁵ Odbor ministara Vijeća Europe ponovno je istaknuo svoju zabrinutost zbog neizvršenja tih presuda;
- V. budući da je Skupina država protiv korupcije (GRECO) u svojem izvješću o evaluaciji petog kruga evaluacije Mađarske izrazila brojne razloge za zabrinutost u pogledu učinkovitosti okvira za sprečavanje korupcije među osobama na najvišim izvršnim funkcijama te članovima nacionalne policije i Nacionalne službe za zaštitu uspostavljenog u Mađarskoj; budući da je GRECO naveo da je zajednička i opća značajka javne uprave i tijela kaznenog progona u Mađarskoj da je većina mjera integriteta i mjera za suzbijanje korupcije usmjerena na dužnosnike na niskoj i srednjoj razini, ali da je okvir koji se primjenjuje na integritet dužnosnika s najvišim izvršnim funkcijama vrlo slab, a uvjeti za imenovanje viših rukovoditelja u policiji i Nacionalnoj službi za zaštitu pogoduju potencijalnoj politizaciji;
- W. budući da je Europska komisija u svojem izvješću protiv rasizma i netolerancije pozdravila neka pozitivna kretanja u Mađarskoj, ali je i izrazila zabrinutost zbog ukidanja Tijela za jednako postupanje, stigmatizacije učenika i studenata slabijeg imovinskog podrijetla i obitelji s niskim приходima, kao što su romski učenici i studenti, znatnog pogoršanja ljudskih prava LGBTI osoba, sve prisutnije ksenofobije u javnom

¹ Presuda Suda od 22. lipnja 2023., *Komisija / Mađarska*, C-823/21, ECLI:EU:C:2023:504.

² Presuda Europskog suda za ljudska prava od 12. siječnja 2016., *Szabó i Vissy protiv Mađarske*, 37148/14, koja je postala pravomoćna 6. lipnja 2016.

³ Presuda Europskog suda za ljudska prava od 16. srpnja 2016., *Gazsó protiv Mađarske*, 48322/12, koja je postala pravomoćna 16. listopada 2015.

⁴ Presuda Europskog suda za ljudska prava od 14. ožujka 2017., *Ilias i Ahmed protiv Mađarske*, 47287/15.

⁵ Presuda Europskog suda za ljudska prava od 23. lipnja 2016., *Baka protiv Mađarske*, 20261/12.

diskursu i političkog govora koji je posebno usmjeren na izbjeglice, tražitelje azila i migrante, muslimane i LGBTI osobe, iznimno ograničene učinkovitosti pravnog okvira za govor mržnje, neprovedbe nacionalnih strategija socijalne uključenosti, ukidanja državne potpore za integraciju izbjeglica i osoba kojima je odobrena supsidijarna zaštita te ograničenog pristup azilu u zemlji;

- X. budući da je u svojim zaključnim opažanjima Odbor UN-a za ukidanje diskriminacije žena izrazio zabrinutost zbog spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava te činjenice da se mađarska politika ravnopravnosti temelji isključivo na konceptu obitelji i zagovara primarnu uloga žene kao supruge i majke te preporučio Mađarskoj da poduzme mjere za rješavanje pitanja antirodnog javnog diskursa;
- Y. budući da je u izjavi nakon službenog posjeta Mađarskoj predstavnicu Organizacije za europsku sigurnost i suradnju navela da kad je riječ o stanju slobode medija u Mađarskoj, postoji sustavni pristup u kojem nema osnovnih uvjeta za to da se sve glasove jednako čuje;
- Z. budući da je Vijeće u svojoj preporuci o Nacionalnom programu reformi Mađarske za 2023. i davanju mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Mađarske za 2023. (COM(2023)0617) preporučilo Mađarskoj da poduzme mjere za poboljšanje primjerenosti sustava socijalne pomoći, poboljšanje pristupa učinkovitim aktivnim mjerama na tržištu rada, osiguravanje učinkovitog socijalnog dijaloga te poboljšanje regulatornog okvira i tržišnog natjecanja u području usluga u skladu s načelima jedinstvenog tržišta i vladavine prava;
- AA. budući da mađarska vlada nije provela više presuda mađarskog Ustavnog suda, Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava u vezi s mađarskim kršenjem vrijednosti iz članka 2. UEU-a te da nije postupila u skladu s velikom većinom preporuka iz Izvješća Komisije o vladavini prava za 2023. ili preporuka drugih međunarodnih tijela kao što su GRECO, Venecijanska komisija i druge;
 - 1. zgrožen je stalnim sustavnim i namjernim kršenjem demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u Mađarskoj, što je odgovornost mađarske vlade;
 - 2. ističe da se poštovanje vrijednosti sadržanih u članku 2. UEU-a u Mađarskoj znatno pogoršalo nakon što je aktiviran članak 7. stavak 1. UEU-a te izražava duboko žaljenje zbog toga što je nedostatak odlučnog djelovanja Komisije i Vijeća pridonio rastakanju demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u toj zemlji, pretvarajući je u hibridni režim izborne autokracije, prema relevantnim indeksima;
 - 3. osuđuje donošenje Zakona o zaštiti nacionalne suverenosti i stvaranje Ureda posebnog tužitelja s opsežnim ovlastima i strogim sustavom nadzora i sankcija, čime se u osnovi krše standardi demokracije kao što su načelo slobodnih i poštenih izbora, vladavina prava i temeljna prava te se krše brojni zakoni EU-a; pozdravlja postupak zbog povrede koji je Komisija pokrenula protiv Mađarske u vezi s tim pitanjem; poziva mađarsku vladu da taj zakon odmah stavi izvan snage; poziva Komisiju da zatraži od Suda da donese privremenu mjeru kojom će odmah obustaviti primjenu navedenog zakona jer taj zakon utječe na načelo slobodnih i poštenih izbora;
 - 4. žali zbog nemogućnosti Vijeća da ostvari značajan napredak u tekućem postupku iz članka 7. stavka 1. UEU-a i ponavlja svoj poziv na da se situacija poboljša održavanjem

redovitih saslušanja, brzim rješavanjem dugotrajnih i novonastalih problema koji utječu na vladavinu prava, demokraciju i temeljna prava te izdavanjem konkretnih preporuka s rokovima za provedbu; poziva Vijeće da nakon svakog saslušanja objavi opsežan zapisnik i zaključke; insistira na tome da bi Parlament u svim postupcima povezanim s člankom 7. UEU-a trebao imati mogućnost predstaviti svoj obrazloženi prijedlog Vijeću, prisustvovati saslušanjima koja se održavaju u skladu s člankom 7. UEU-a te biti odmah i u potpunosti obaviješten u svakoj fazi postupka; poziva Komisiju i države članice da pokrenu postupak u skladu s člankom 7. stavkom 2. UEU-a, a Europsko vijeće da utvrdi je li Mađarska ozbiljno i trajno kršila vrijednosti EU-a u skladu s člankom 7. stavkom 2. UEU-a ako se prije kraja belgijskog predsjedanja ne postigne napredak; ističe da Vijeće dijeli odgovornost za zaštitu vrijednosti sadržanih u članku 2. UEU-a te da bi neuspjeh u tome imao dugotrajne i potencijalno štetne posljedice;

5. ističe važnu ulogu predsjedništva Vijeća u poticanju rada Vijeća na zakonodavstvu EU-a, jamčenju kontinuiteta programa EU-a i predstavljanju Vijeća u odnosima s drugim institucijama EU-a; ponovno izražava zabrinutost u vezi potencijalne nemogućnosti mađarske vlade da vjerodostojno ispuni tu zadaću 2024. s obzirom na neusklađenost s pravom EU-a i vrijednostima sadržanima u članku 2. UEU-a, kao i s načelom lojalne suradnje; žali zbog toga što Vijeće još nije pronašlo rješenje za taj problem i što predstavnici mađarske vlade predsjedaju sastancima Vijeća o demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima, uključujući sastanke povezane sa zaštitom financijskih interesa i proračuna EU-a; naglašava da se taj izazov javlja u ključnom trenutku zbog održavanja europskih izbora i formiranja Komisije; žali zbog toga što nije pronađeno rješenje i ponovno izražava svoju spremnost da poduzme mjere za obranu vjerodostojnosti Unije u pogledu vrijednosti sadržanih u članku 2. UEU-a u pogledu suradnje s Vijećem;
6. poziva Vijeće i Komisiju da pridaju više pozornosti suzbijanju sustavnog rastakanja vladavine prava, kao i međudjelovanju raznih oblika kršenja vrijednosti koji su utvrđeni u njegovim rezolucijama; naglašava da bi EU trebao jednako odlučno braniti sve vrijednosti sadržane u članku 2. UEU-a te da bi neuspjeh u tome potkopao demokratske institucije i u konačnici utjecao na ljudska prava i živote osoba u zemljama u kojima se te vrijednosti krše;
7. ponovno poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi instrumente dostupne za suočavanje s očitom opasnošću da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se EU temelji, u prvom redu ubrzane postupke zbog povrede prava, zahtjeve za privremenu pravnu zaštitu pred Sudom Europske unije i mjere u vezi s neprovedbom presuda Suda; podsjeća na važnost Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava i pozdravlja odluku Komisije od 13. prosinca 2023. u kojoj se potvrđuje da je rizik za proračun Unije ostao nepromijenjen od prosinca 2022., što je dovelo do produljenja mjera donesenih u skladu s Uredbom o uvjetovanosti; poziva Komisiju da poduzme hitne mjere u skladu s Uredbom u pogledu drugih kršenja vladavine prava;
8. u tom kontekstu ponovno izražava ozbiljnu zabrinutost zbog te odluke, u kojoj je zaključeno da je horizontalni uvjet koji omogućuje provedbu Povelje ispunjen u području neovisnosti pravosuđa, što je mađarskim vlastima omogućilo da podnesu zahtjeve za povrat sredstava u iznosu do približno 10,2 milijarde EUR bez odgovarajućih kontrolnih mehanizama ili postupaka javne nabave kako bi se zajamčilo dobro financijsko upravljanje i zaštita proračuna EU-a; podsjeća na zahtjev Parlamenta u cilju preispitivanja zakonitosti Odluke C(2023) 9014 pred Sudom Europske unije, u

skladu s člankom 263. UFEU-a, koji je podnesen 25. ožujka 2024.; sa zanimanjem iščekuje brzo rješavanje tog pitanja; ponovno poziva Komisiju da opozove svoju odluku, posebno u svjetlu nacionalnih mjera poduzetih od njezina donošenja i otkrića bivšeg mađarskog ministra pravosuđa koja su procurila u javnost i koja upućuju na nedostatak neovisnosti kaznenog progona i političko uplitanje u kaznene postupke; poziva Komisiju da zamrzne sredstva dok se cjelokupno relevantno zakonodavstvo ne provede u potpunosti, dok se donesene mjere ne pokažu učinkovitima u praksi i dok Mađarska ne provede sve relevantne presude Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava; traži od Komisije da temeljito nadzire pretfinanciranje odobreno u okviru financiranja EU-a kako bi se zajamčilo da se sredstva provode u skladu s ciljevima relevantnog zakonodavstva; ponavlja svoj poziv Mađarskoj da se hitno pridruži Uredu europskog javnog tužitelja; poziva Komisiju da potakne Mađarsku da sudjeluje u radu Ureda europskog javnog tužitelja;

9. ustraje u tome da se mjere potrebne za oslobađanje sredstava EU-a, kako su definirane relevantnim odlukama donesenima u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama¹, Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost² i Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, moraju ocijeniti na usklađen način, kao cjeloviti paket te da plaćanja ne bi trebala biti izvršena čak i ako je ostvaren napredak u jednom ili više područja, ali i dalje postoje nedostaci u drugom; naglašava da je nerazumljivo oslobodite sredstva u okviru Uredbe o zajedničkim odredbama pozivajući se na poboljšanja u neovisnosti pravosuđa, dok su sredstva u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i mehanizma uvjetovanosti i dalje blokirana zbog opetovanih nedostataka u području neovisnosti pravosuđa;
10. primjećuje osnivanje Tijela za zaštitu integriteta kao jedne od korektivnih mjera koje treba provesti u okviru Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava; smatra da se samo osnivanje institucije ne može smatrati dovoljnim za rješavanje trenutačnih problema te smatra da bi se provođenje odgovarajućih korektivnih mjera trebalo ocijeniti na temelju funkcioniranja te institucije u praksi; smatra da bi Tijelo za zaštitu integriteta, ako mu se dodijele provedbene i odgovarajuće ovlasti, moglo riješiti neka pitanja povezana sa stanjem vladavine prava u Mađarskoj, posebno borbom protiv korupcije; međutim, izražava zabrinutost zbog toga što u praksi nema nadležnost i ovlasti da na odgovarajući način ispunjava svoje zadaće, čemu svjedoči prva godina njegova djelovanja; ustraje u tome da mu se dodijele dodatne ovlasti i da te ovlasti budu provedive, posebno omogućavanjem odgovarajućeg pristupa relevantnim bazama podataka, jačanjem njegovih istražnih ovlasti i uvođenjem obveze donošenja preporuka;
11. ističe da usklađenost s pravom EU-a, uključujući pravila jedinstvenog tržišta, predstavlja temeljni stup načela vladavine prava; poziva Komisiju da u procjenu stanja

¹ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

² Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

vladavine prava u svakoj državi članici uključujući procjenu stanja na jedinstvenom tržištu u svakoj državi članici; zabrinut je zbog zlouporabe ovlasti i sustavnih diskriminirajućih praksi koje mađarske vlasti primjenjuju u poduzećima koja posluju u područjima za koja je utvrđeno da imaju strateški interes za mađarsku vladu i oligarhe; naglašava da je to dovelo do okruženja u kojem vladaju diskriminacija i strah i koje je u suprotnosti sa stupovima jedinstvenog tržišta i izlaže neka poduzeća i njihove legitimne poslovne interese ozbiljnom riziku te ih *de facto* prisiljava da se povuku s mađarskog tržišta; poziva Komisiju da pri procjeni stanja vladavine prava u Mađarskoj stavi poseban naglasak na poštovanje pravila jedinstvenog tržišta; poziva Komisiju da ispita jesu li zakoni koji se odnose na područja koja su od strateškog interesa za mađarsku vladu u skladu s postojećim europskim pravom; naglašava da je dužnost Komisije brzo poduzeti daljnje mjere u vezi s pritužbama koje su podnijela poduzeća na koja su sustavno na meti mađarskih vlasti i uputiti relevantne predmete Sudu Europske unije;

12. žali zbog činjenice da je Mađarska zloupotrijebila svoje pravo veta u Vijeću, čime je spriječila dodjelu osnovne pomoći Ukrajini, čime se ugrožavaju strateški interesi EU-a; osuđuje opću politiku mađarske vlade prema Rusiji;
13. ponavlja svoj poziv Komisiji da zajamči da krajnji primatelji ili korisnici sredstava EU-a ne budu lišeni tih sredstava, kako je utvrđeno u Uredbi o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava; poziva Komisiju da pronade načine za raspodjelu sredstava EU-a preko lokalnih i regionalnih vlasti i civilnog društva ako predmetna vlada ne surađuje u pogledu nedostataka u provedbi vladavine prava;
14. naglašava da mađarske vlasti moraju pojedincima, poduzećima, civilnom društvu, nevladinim organizacijama te lokalnim i regionalnim vlastima zajamčiti transparentnost i jednake mogućnosti pristupa financijskim sredstvima EU-a te osigurati neovisan sudski nadzor, kao i nepristrane i učinkovite mehanizme za podnošenje pritužbi; osuđuje prijavljene sustavne diskriminirajuće prakse koje se koriste protiv akademske zajednice, novinara, političkih stranaka i civilnog društva, kao i poduzeća u određenim sektorima;
15. poziva Komisiju da podrži neovisno civilno društvo u Mađarskoj koje štiti vrijednosti sadržane u članku 2. UEU-a, posebno korištenjem programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti; ponavlja svoj poziv Komisiji da donese sveobuhvatnu strategiju civilnog društva za zaštitu i razvoj prostora za građansko djelovanje u EU-u kojom će se objediniti svi postojeći alati i iznijeti niz posebnih mjera za zaštitu i jačanje prostora za građansko djelovanje;
16. ponavlja svoj poziv Komisiji i Vijeću da odmah stupe u pregovore s Parlamentom o mehanizmu EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava u obliku međuinstitucijskog sporazuma te o uključivanju stalnog ciklusa politika među institucijama EU-a;
17. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju i Ujedinjenim narodima.